# U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Karla Šimky, JUDr. Jaroslava Hubáčka, JUDr. Bohuslav Hnízdil a JUDr. Jana Passera v právní věci žalobce: **V. P.**, zastoupen JUDr. Zdeňkou Beranovou, advokátkou se sídlem Dvouletky 145/2690, Praha 10, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 24. 7. 2008, č. j. 61 Az 41/2007 - 20,

takto:

**I.** Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

**II.** Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

**III.** Ustanovené zástupkyni žalobce advokátce JUDr. Zdeňce Beranové **se určuje** odměna za zastupování ve výši 2856 Kč. Tato částka jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 2 měsíců od právní moci tohoto rozhodnutí.

## O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Ostravě rozsudkem dne 24. 7. 2008, č. j. 61 Az 41/2007 - 20, zamítl žalobu podanou žalobcem (dále jen „stěžovatel“) proti rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „ministerstvo“) ze dne 8. 4. 2007, č. j. OAM-1-293/VL-10-11-2007, kterým byla zamítnuta žádost stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

V kasační stížností podané v zákonné lhůtě stěžovatel namítal, že krajský soud nesprávně posoudil žalobní námitku směřující k porušení § 16 odst. 2 zákona o azylu. Zdůraznil, že mu reálně hrozí v zemi původu v lepším případě politická šikana, v tom horším odsouzení či fyzická likvidace z politického důvodu. Stěžovatel zatím neví, že by byl z politických důvodů trestně stíhán, ale tuto možnost nevylučuje. Má tedy strach, že bude pronásledován. Je v těžké životní situaci, proto nežádal o mezinárodní ochranu a učinil tak až poté, co obdržel vyhoštění. Stěžovatel ví, že neznalost práva neomlouvá, ale nevěděl, kde se má poradit. Na základě shora uvedených důvodů navrhl, aby byl napadený rozsudek krajského soudu Nejvyšším správním soudem zrušen.

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval přípustností kasační stížnosti. Stěžovatel rozšířil důvody kasační stížnosti nad rámec bodů žalobních, tvrdil-li, že mu reálně hrozí v zemi původu v lepším případě politická šikana, v horším odsouzení či fyzická likvidace

z politického důvodu. V žalobě totiž pouze uváděl, že neměl stálý zdroj obživy, proto si půjčil peníze na podnikání, ty mu byly uloupeny, a proto se po návratu domů bojí kvůli nesplacenému dluhu. Podle § 104 odst. 4 s. ř. s. však Nejvyšší správní soud nepřihlíží ke stížním důvodům, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl. K tomu viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 9. 2004, č. j. 1 Azs 34/2004 - 49 (publ. pod č. 419/2004 Sb. NSS), a také usnesení ze dne 10. 3. 2004, č. j. 1 Azs 9/2003 - 33.

Po vyloučení nepřípustného důvodu se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení kasační stížnost odmítnuta jako nepřijatelná.

Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Do s. ř. s. byl zaveden zákonem č. 350/2005 Sb. s účinností ke dni 13. 10 2005. Pokud jde o jeho výklad, lze pro stručnost odkázat např. na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikované pod č. 933/2006 Sb. NSS.

K námitce neznalosti českého práva a skutečnosti, že stěžovatel nevěděl, kde se má poradit, již Nejvyšší správní soud judikoval, že vnitřní pohnutky, které stěžovatele vedly k tomu, že nepožádal o udělení azylu před vydáním rozhodnutí o správním vyhoštění, nejsou pro toto řízení relevantní. Nejvyšší správní soud je toho názoru, že stěžovatel si musel být vědom toho, že na území České republiky pobývá nelegálně (při pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvedl, že se nepokusil nějak upravit pobyt, protože mu kamarádi řekli, že by potřeboval hodně peněz na vyřízení pracovního víza). Svůj nelegální pobyt však měl řešit, kontaktovat státní orgány, nebo alespoň požádat o pomoc nevládní organizace, čímž by se o možnosti podat žádost o udělení azylu dozvěděl. Nejvyšší správní soud připomíná, že pokud žadatel o azyl opustí zemi svého původu z toho důvodu, aby vyhledal ochranu před nebezpečím, které mu v této zemi hrozí, žádá zpravidla o udělení azylu bezprostředně po příchodu do země, kterou považuje za bezpečnou. Jen výjimečně si lze představit že mohou existovat legitimní důvody, proč tak neučiní. V takovém případě vůbec nezáleží na znalosti či neznalosti práva cílové země, ale rozhodující je jeho potřeba ochrany. Z obsahu správního spisu je zřejmé, že stěžovateli nic nebránilo obrátit se se svými problémy v zemi původu na státní orgány České republiky bezprostředně po svém příjezdu. Pokud tak neučinil, zpochybnil tím své důvody pro udělení azylu a podpořil závěr ministerstva o účelovosti svých podání, kterými chce především legalizovat svůj pobyt v České republice a vyhnout se tak správnímu vyhoštění (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 11. 2006, č. j. 4 Azs 137/2006 - 36, www.nssoud.cz).

V daném případě je třeba zdůraznit, že stěžovatel nepožádal o mezinárodní ochranu při příjezdu do České republiky, ale až po nějaké době, kdy zde nezákonně pracoval. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 1. 2007, č. j. 3 Azs 119/2004 – 50, www.nssoud.cz, žádost o udělení azylu podaná až po určité době strávené v České republice za situace, kdy jiné možnosti úpravy a obnovy legálnosti pobytu na tomto území jsou vyčerpány, ztíženy nebo omezeny, znamená přinejmenším nepřímý důkaz toho, že

stěžovatel situaci ve své domovské zemi, pokud jde o důvody, pro něž lze azyl udělit, ve skutečnosti nepociťoval natolik palčivě.

Použití § 16 odst. 2 zákona o azylu vykládaného v souladu s čl. 13 a 18 směrnice Rady 2004/83/ES a čl. 23 odst. 4 písm. i) a j) směrnice Rady 2005/85/ES vyžaduje třístupňový test: 1) zda hrozí stěžovateli vyhoštění, vydání nebo předání k trestnímu stíhání do ciziny; 2) zda mohl žadatel požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve; a 3) zda je z postupu žadatele patrné, že žádost o mezinárodní ochranu podal „pouze“ s cílem vyhnout se tomuto hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání k trestnímu stíhání do ciziny. Tyto tři podmínky musí být splněny kumulativně. V případě nesplnění, byť jedné z nich, nelze § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu aplikovat (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 8. 2008, č. j. 5 Azs 24/2008 – 48). V daném případě Nejvyšší správní soud považuje za nesporné, že stěžovateli hrozí správní vyhoštění a že mohl podat žádost dříve. Vzhledem k tomu, že neprokázal, že mu hrozí v zemi původu pronásledování z azylově relevantních důvodů nebo skutečné nebezpečí vážné újmy, a také s přihlédnutím k celkové nevěrohodnosti stěžovatele, který uváděl odlišné důvody v žalobě a v kasační stížnosti, Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že stěžovatel podal žádost o mezinárodní ochranu pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění.

Z výše uvedeného je zřejmé, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na všechny přípustné námitky podávané v kasační stížnosti. Za situace, kdy stěžovatel sám žádné důvody přijatelnosti kasační stížnosti netvrdil, Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost nepřijatelnou, a proto ji podle § 104a s. ř. s. odmítl.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, pokud byla kasační stížnost odmítnuta.

Krajský soud stěžovateli k jeho žádosti ustanovil zástupcem advokátku a náklady řízení v tomto případě hradí stát. Náklady spočívají v odměně za jeden úkon právní služby 2100 Kč (doplnění kasační stížnosti) podle § 7, § 9 odst. 3 písm. f) a § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů] a v náhradě hotových výdajů 300 Kč podle § 13 odst. 3 citované vyhlášky. Protože ustanovená advokátka je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se odměna o částku odpovídající dani, kterou je povinna odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů, tj. o 456 Kč.

**P o u č e n í :** Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. prosince 2008

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu